

Definitie MenO- risico's en ontwikkelingen betreffende het M&O-beleid

Er is sprake van MenO-risico's bij afhankelijkheid van derdengegevens. Derdengegevens zijn afkomstig van natuurlijke personen of rechtspersonen buiten de overheidsorganisatie die verantwoordelijk is voor de uitvoering van een regeling waarin de aanspraak op een uitkering of subsidie, de verplichting om een heffing te betalen en/of de hoogte van de uitkering, subsidie of heffing afhankelijk is gesteld van deze gegevens.

Deze tabel is een bijlage bij de M&O beschrijving van BooO. Het geeft een overzicht van de veronderstelde M&O risico's, de mogelijke beheersmaatregelen en de weging van het restrisico. Vanwege het decentrale karakter van de BooO stelt iedere gemeente een eigen M&O-aanpak op. Uitgangspunt hierbij is de vigerende wet- en regelgeving en dat het M&O-beleid actueel en handhaafbaar is. Dit vereist veelal een mix van maatregelen die passend is binnen de lokale praktijk. Hierbij kunnen verschillende afwegingen worden gemaakt om daarmee ook te komen tot een doelmatige aanpak. Zo kan een strenge controle aan de voorkant samengaan met een minder intensieve controle aan de achterkant en vice versa. Ook kan bijvoorbeeld gekozen worden om de controle achteraf steekproefsgewijs vorm te geven. De mogelijke beheersmaatregelen die de gemeenten bij de M&O-aanpak kunnen treffen zijn meegenomen in de tabel. Daarnaast worden alle gemeenten gefaciliteerd en ondersteund bij de beheersmaatregelen (controle achteraf, gericht op het opsporen van onjuistheden en fraude), door middel van een gezamenlijke aanpak van het ministerie van JenV. Hierbij wordt rekening gehouden met controle-inspanningen die redelijkerwijs van gemeenten gevergd kunnen worden.

Bij de weging van het restrisico in onderstaande tabel is rekening gehouden met al de bovengenoemde aspecten.

	M&O risico	Beheersmaatregelen	Restrisico
1. Uitvoeringsrisico's - worden de plekken ingezet voor de doelgroep	1. Een persoon niet behorend tot de doelgroep zegt ontheemde uit Oekraïne te zijn en maakt onterecht gebruik van de faciliteiten.	<p>1. Procedure ontvangst en registratie vluchtelingen, zie Handreiking Gemeentelijke Opvang Oekraïners (GOO) en Handreiking Particuliere Opvang Oekraïners (POO).</p> <p>2. Om in aanmerking te komen voor voorzieningen in Nederland, is een registratie verplicht, bij voorkeur in de Basisregistratie Personen (BRP)</p> <p>3. Taken en verantwoordelijkheden van de verschillende organisaties die betrokken zijn bij de opvang en registratie van Ontheemden uit Oekraïne, zoals VNG, Koninklijke Marechaussee (Vluchtelingen uit Oekraïne die in Nederland aankomen, worden aan de grens door de Koninklijke Marechaussee naar een locatie verwezen waar plek voor ze is), COA, Gemeenten, Rode Kruis, IND, Ambassade Oekraïne etc.</p> <p>4. Registratievoorschriften en onderbouwingen: Vluchtelingen uit Oekraïne dienen hun identiteit, herkomst of rechtmatig verblijf in Oekraïne aan te tonen en kunnen zich dan pas registreren in de gemeente waar zij opgevangen worden. Dit kan bijvoorbeeld met een paspoort, geboorteakte of verblijfspapieren. Door zich te registreren in de BRP, hebben zij recht op bepaalde voorzieningen in Nederland, zoals onderdak, levensonderhoud, medische zorg en onderwijs. (https://www.rvig.nl/brp/inschrijven-oekraïners-in-de-brp/inschrijving-van-personen-uit-oekraïne-in-de-brp). Er vindt continue evaluatie plaats (door alle betrokkenen) van de teksten op de RVIG website. Nadat geconstateerd is dat een tekst verouderd is volgt een update van de tekst welke is afgestemd met o.a. IND, VNG, BZK, RVIG.</p> <p>5. Handelswijze voor gemeenten opvang Oekraïners die nooit aan voorwaarden RTB hebben voldaan en bijbehorende veelgestelde vragen (https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/opvang-vluchtelingen-uit-oekraïne/documenten/circulaires/2023/03/24/handelswijze-gemeenten-opvang-oekraïners-die-nooit-aan-voorwaarden-rtb-hebben-voldaan).</p> <p>6. Er kan ook sprake zijn van arbeidsmigranten uit Oekraïne, die eigenlijk niet onder de RTB zouden moeten vallen. De IND toetst bij de stickerlocatie of iemand voldoet aan de voorwaarden RTB (zie MO beschrijving).</p> <p>7. Continue wordt het aanmeldproces geëvalueerd en wordt gekeken hoe dit strakker of anders kan worden ingeregeld zodat eventuele knelpunten worden weggenomen. Uitgangspunten hierbij zijn uitvoerbaarheid voor betrokken partners en dat een ontheemde zo snel mogelijk het aanmeldproces heeft doorlopen. Dit wordt gedaan in samenwerking met betrokken partners (o.a. IND, VNG, Veiligheidsregio's).</p> <p>8. In 2023: beleid derdelanders. Informatie aan gemeenten via Rijksoverheid.nl (https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/opvang-vluchtelingen-uit-oekraïne/derdelanders). Instructieadvies derdelanders voor gemeenten (https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/opvang-vluchtelingen-uit-oekraïne/documenten/circulaires/2022/09/09/aanpassing-instructieadvies-voor-derdelanders-uit-oekraïne).</p> <p>9. M&O beleid gemeenten</p>	Het restrisico wordt als laag ingeschat. Dit aspect heeft geen invloed op een rechtmatige betaling van de opgegeven opvangplekken. De gemeente ontvangen financiering obv de gerealiseerde plekken en niet op basis van de bezette plekken.
	2. De ontheemde woont 'op papier' in NL maar in werkelijkheid woont en verblijft hij niet in NL	<p>1. De BRP is het uitgangspunt.</p> <p>2. In de GOO heeft de gemeente via oa locatiemanagers een vrij goed beeld of de bewoners daadwerkelijk in de GOO verblijven. Voor die Oekraïners die via RefugeeHomeNL in de POO verblijven (begin 2023 2.650 personen) geldt hetzelfde.</p> <p>3. Bij twijfel kan de gemeente de aannemelijkheid van het hoofadres te verifiëren. Hiertoe biedt de Circulaire Voorkomen bedoeld of onbedoeld oneigenlijk gebruik van verstrekkingen van 15-12-2023 een advies (https://www.rijksoverheid.nl/documenten/circulaires/2022/12/15/circulaire-voorkomen-bedoeld-of-onbedoeld-oneigenlijk-gebruik-van-verstrekkingen).</p> <p>4. In de circulaire Vertrek en gevolgen voorzieningen Regeling Opvang Oekraïense Ontheemden (RooO) van 19-6-2023 staat welke vormen van vertrek er zijn en hoe gemeenten daarmee kunnen omgaan.</p> <p>5. Periodiek onderzoek gemeenten of persoon/personen niet meer woont/wonen op het adres waarop hij/zij volgens de basisregistratie personen (BRP) staat/staan geregistreerd. Na publicatie worden deze personen</p> <p>6. Het Temporary Protection Platform gaat misbruik van voorzieningen tegen doordat lidstaten met elkaar delen welke ontheemde in welk land ingeschreven staat. Als blijkt dat een ontheemde in een andere EU-lidstaat tijdelijke bescherming geniet, kan de IND de tijdelijke bescherming beëindigen en kan de gemeente waar deze ontheemde wordt opgevangen de ontheemde uitschrijven uit de BRP en de opvang en voorzieningen beëindigen per datum van geconstateerd vertrek</p>	Ten aanzien van de gemeentelijke opvang (GOO) is het risico laag. Er blijft een restrisico op onrechtmatig gebruik tav POO. Dit wordt verminderd doordat gastgezinnen in de meeste gevallen extra lokale belastingen betalen wanneer er Oekraïners op hun adres ingeschreven staan (financiële prikkel)
	3. De gemeente zet de Oek-plekken in voor personen niet behorend tot de doelgroep (bijv. asielzoekers)	<p>1. De verantwoording is gebaseerd op opvangplekken waarvan de gemeente kan aantonen dat deze gerealiseerd zijn (geweest). Aantonen kan bijvoorbeeld door te onderbouwen dat een plek als 'beschikbaar' gemeld is (geweest) bij de veiligheidsregio. De veiligheidsregio zal op een nieuwe beschikbare plek op ieder moment een Oekraïner kunnen plaatsen vanuit hun coördinerende taak. Als er al iemand anders verblijft ontstaat er direct een probleem in die doorstroom.</p> <p>2. Het is ook mogelijk dat de gemeente zonder tussenkomst van de veiligheidsregio een Oekraïense ontheemde 'ruilt' voor bijvoorbeeld een statushouder, de plek aangemeld houdt bij het KCIO als 'bezette' plek voor een ontheemde uit Oekraïne, en vervolgens het GOO-normbedrag blijft ontvangen. Het opleggen van het uitvoeren van een verplichte controle door gemeenten van een juiste registratie heeft op dit moment geen wettelijke basis. DG Oek heeft in 2023 een onderzoek verricht 'zicht op ontheemden'. Geïventariseerd dient te worden op welke manier gemeenten kunnen worden aangezet tot meer controles. Bijvoorbeeld het delen van best practices en/of afspraken maken over juistheid van BRP op bestuurlijk niveau.</p>	Restrisico laag bij het normbedrag per gemeentelijke opvangplekken voor Oekraïners, wanneer deze zijn gerealiseerd. Risico midden dat transitiekosten worden bekostigd bij locaties die op een later moment alsnog worden ingezet voor asielzoekers. Beheersmaatregelen: goede contacten onderhouden met COA, gebruik signalen via PostbusNOO@minjenv.nl, gebruik signalen uit accountantscontrole.

	M&O risico	Beheersmaatregelen	Restrisico
		<p>3. Het is mogelijk dat de NOO transitiekosten heeft betaald, de gemeente die kosten inderdaad maakt en verantwoordt bij de Bekostigingsregeling, maar de plekken vervolgens (heeft) in(ge)zet voor asielzoekers. De gemeente wijkt in dat geval bewust af van de ingediende business case waarvoor door JenV goedkeuring is verleend</p> <p>4. AO/IB gemeenten en M&O- beleid gemeenten, waarop specifiek aandacht is besteed aan het afdekken van dit risico.</p>	
	4. Niet-ontheemden komen via hulporganisaties terecht op Oek-plekken	Aangescherpte subsidievoorwaarden vanuit JenV voor de hulporganisaties.	Het restrisico wordt als laag ingeschat.
	5. Het risico bestaat dat ontheemden en de gezinsleden een eigen woning hebben, maar dit niet hebben doorgegeven aan de gemeente	<p>1. M&O beleid gemeenten</p> <p>2. Handleidingen GOO en POO</p> <p>3. Communicatie over spelregels mbt rechtmatig gebruik van faciliteiten via oa VNG forum</p> <p>4. Procedures en werkinstructies gemeente tav melden wijzigingen woonsituatie</p> <p>5. Gemeenten mogen aannemen dat het POO betreft wanneer er ook een Nederlands inwoner op dat adres ingeschreven staat. Verder voeren gemeenten adresonderzoeken periodiek of persoon/personen niet meer woont/wonen op het adres waarop hij/zij volgens de basisregistratie personen (BRP) staat/staan geregistreerd. Na publicatie worden deze personen opgenomen in Register Niet-ingezetenen (RNI) met verblijfplaats Onbekend (IC gemeenten)</p> <p>6. Brondocument financiële Q&A's gemeenten: Een woning van de ontheemde of zijn gezinslid (gehuurd of gekocht) valt niet onder de definitie van een (particuliere) opvangvoorziening. Indien iemand ervoor kiest om elders te verblijven, bijvoorbeeld door zelf een woning te huren of kopen, maakt hij geen gebruik van de opvang en heeft hij dus ook geen recht op leefgeld of andere verstrekkingen zoals een aansprakelijkheidsverzekering. (https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/opvang-vluchtelingen-uit-oekraine/documenten/publicaties/2023/04/03/brondocument-financiele-qas-gemeenten)</p>	Restrisico laag. Er zijn signalen die er op wijzen dat het om een beperkte groep gaat.

	M&O risico	Beheersmaatregelen	Restrisico	
2	Uitvoeringsrisico's - M&O door derden bij realisatie en exploitatie van opvangplekken	1. Het risico bestaat dat derden exploitatie van opvanglocaties aanbieden tegen een "te hoge" prijs, terwijl de kosten wat gebruikelijk is in het maatschappelijk verkeer veel lager ligt	1. M&O beleid gemeente en de gebruikelijke procedures van inkoop en aanbesteding. 2. Mogelijkheid tot stellen van vragen en benchmarken van kosten via het Forum van de VNG en PostbusNOO@minienv.nl. 3. Goed gebruik om af te stemmen met J&V in geval van alternatieve (dure) locaties, zoals hotels en boten 4. Actualisering van de bekostigingsregeling en normbedragen naar aanleiding van kostenonderzoek (zowel in 2022 als 2023) 5. Verantwoording obv van de werkelijke kosten (dwz hoger dan het GOO-normbedrag) dient onderbouwd te worden; controle van de verantwoording door een externe accountant 6. Brondocument financiële Q&A's gemeenten (https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/opvang-vluchtelingen-uit-oekraine/documenten/publicaties/2023/04/03/brondocument-financiele-qas-gemeenten) 7. Intern JenV-document 'Beleidslijnen' dat is bedoeld als interne richtlijn NOO voor o.m. de beantwoording van de vragen van gemeenten over de financiële compensatie voor de opvang van Oekrainers.	Restrisico laag, ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid. Vanuit doelmatigheid en politieke gevoeligheid is het restrisico midden. Dit risico is niet volledig af te dichten met preventieve maatregelen. Tegelijkertijd is de (netto) instroom afgenomen en is die de afgelopen maanden zeer geleidelijk verlopen. Dit biedt meer ruimte voor gemeenten om de 'gewone' procedures voor inkoop en aanbesteding te kunnen volgen.
		2. Het risico bestaat dat derden onterecht een "te hoge" offerte indienen voor de transitiekosten en/of bouw van opvanglocaties. Dit kunnen fictieve kosten betreffen of kosten die voor andere projecten zijn gemaakt (verschuiving) etc.	1. M&O beleid gemeente en de gebruikelijke procedures van inkoop en aanbesteding. 2. Procedures en werkinstructies gemeente (AO/IB) voor inkoop tot betalingsproces tav beoordeling in het specifiek van de offerte voor de transitiekosten en/of bouw van opvanglocatie. Goedkeuring offerte door bevoegd gezag (College) Gemeenten 3. Transitiekosten worden allen op aanvraag gecompenseerd (zie regeling, artikel 2) en dienen te zijn voorgelegd aan het Ministerie van JenV (Memorie van Toelichting). Beoordeling door NOO van de aannemelijkheid van transitiekosten op basis van intern JenV-document 'Beleidslijnen'. 4. Aanpassing bekostigingsregeling en normbedragen naar aanleiding van kostenonderzoek (zowel in 2022 als 2023) 5. Verantwoording dient cf SISA invulwijzer opgesteld te worden en onderbouwd cf instructies 6. Controle van de verantwoording door een externe accountant	Restrisico laag-midden. Het risico blijft bestaan dat derden kosten in rekening kunnen brengen die niet zijn gemaakt door de derde partij. Tegelijkertijd is de (netto) instroom afgenomen en is die de afgelopen maanden zeer geleidelijk verlopen. Dit biedt meer ruimte voor gemeenten om de 'gewone' procedures voor inkoop en aanbesteding te kunnen volgen.
		3. Het risico bestaat dat derden (bv. partijen uit een criminele circuit, bouwbedrijven waar een rechtszaak tegen loopt etc), waar we als overheid geen zaken willen doen, misbruik maken van de het tekort van opvangplekken en opvanglocaties aan gemeenten aanbieden.	1. M&O beleid gemeente en de gebruikelijke procedures van inkoop en aanbesteding. 2. Procedures en werkinstructies gemeente tav beoordeling van de leverancier 3. Controle van de verantwoording door een externe accountant (waarin rekening wordt gehouden met fraude in de verantwoording door derden).	Restrisico: Midden. Ongeacht de preventieve beheersmaatregelen blijft het risico bestaan dat er zaken worden gedaan met dergelijke partijen. Met name wanneer de instroom harder groeit dan het aantal opvangplekken is de kans groter dat oa (aanbestedings)procedures worden verkort met een beroep op dwingende spoed, en dergelijke partijen in beeld komen. Tegelijkertijd is de (netto) instroom afgenomen en is die de afgelopen maanden zeer geleidelijk verlopen. Dit biedt meer ruimte voor gemeenten om de 'gewone' procedures voor inkoop en aanbesteding te kunnen volgen.
		4. De gemeente heeft onvoldoende of geen capaciteit om misbruik en fraude te kunnen opsporen en sanctioneren, met name m.b.t. de controle achteraf.	1. In beginsel is het aan gemeenten om de handhavingsstrategie te kiezen en naar inzicht daar capaciteit op te zetten. 2. Circulaire Voorkomen bedoeld of onbedoeld oneigenlijk gebruik van verstrekkingen van 15-12-2023 (https://www.rijksoverheid.nl/documenten/circulaires/2022/12/15/circulaire-voorkomen-bedoeld-of-onbedoeld-oneigenlijk-gebruik-van-verstrekkingen).	Restrisico laag-midden. Dit risico is niet volledig af te dichten met preventieve maatregelen. Tegelijkertijd is de (netto) instroom afgenomen en is die de afgelopen maanden zeer geleidelijk verlopen. Dit biedt meer ruimte voor gemeenten om de 'gewone' procedures voor inkoop en aanbesteding te kunnen volgen.
3	Uitvoeringsrisico's: ontheemden ontvangen onterecht leefgeld	1. Ontheemden geven hun arbeidsomstandigheden, gezinssamenstelling of woonlocatie niet correct door en ontvangen derhalve onterecht leefgeld. 2. Het recht op leefgeld is afhankelijk van persoonlijke omstandigheden. Bijvoorbeeld of ontheemde werkt; de gezinssamenstelling; en/of de leeftijd (meer- of minderjarig). 3. De ontheemde dient het te melden indien deze begint met werk. In de beoogde wijziging van de RooO (beoogde inwerkingtreding 1 januari 2023) wordt opgenomen dat de gemeente het leefgeld stopt indien niet wordt voldaan aan de verplichting om informatie te verstrekken over inkomen of gezinssamenstelling. 3. Om legaal arbeid te kunnen verrichten in Nederland, is een registratie in de Basisregistratie Personen (BRP) verplicht. Ook dient een ontheemde in het bezit te zijn van zijn verblijfsbewijs voor tijdelijke bescherming. 4. Duidelijke communicatie voorwaarden uitkeren leefgeld door de gemeenten aan ontheemden 5. M&O beleid gemeente 6. Circulaire Voorkomen bedoeld of onbedoeld oneigenlijk gebruik van verstrekkingen van 15-12-2023 (https://www.rijksoverheid.nl/documenten/circulaires/2022/12/15/circulaire-voorkomen-bedoeld-of-onbedoeld-oneigenlijk-gebruik-van-verstrekkingen). 7. In het wetsvoorstel Tijdelijke Wet opvang ontheemden uit Oekraïne is de juridische basis opgenomen waardoor gemeenten gegevens kunnen uitwisselen met het UWV. Het wordt dan mogelijk om met behulp van gegevens uit de polisadministratie van het UWV te toetsen of ontheemden inkomen ontvangen. Het streven is dat de TW met ingang van 1-1-2024 in werking treedt.	Restrisico midden, ongeacht de beheersmaatregelen en eventuele extra beheersmaatregelen. De mogelijkheden om degenen die te kwader trouw handelen alsnog aan te pakken is afhankelijk hoe de controle tussentijds of achteraf plaatsvindt. Het restrisico op verzwegen inkomsten is aanwezig.	

	M&O risico	Beheersmaatregelen	Restrisico
4	Risico's voor het financieel beheer van JenV		
	1. Het risico bestaat dat de gemeenten dubbel aanvragen indienen voor dezelfde periode en daardoor een te hoog voorschot ontvangen	<ul style="list-style-type: none"> * Procedure en werkinstructie NOO en Subsidieportaal tav beoordeling aanvraag en narekenen aanvraag * Monitoringsoverzichten NOO en Subsidieportaal en controle aan de voorkant of er al een beschikking is verstuurd . * Nauwe contacten met de gemeente * Functiescheiding gemeente en veiligheidsregio. Gemeente realiseert een plek en veiligheidsregio bepaalt wie er opgevangen worden in welke gemeente * Meldingen KCIO * Het aanvraagformulier moet ondertekend worden door de bevoegd gezag van de gemeente * Rekentool obv gerealiseerde plekken 	Het restrisico wordt als laag ingeschat.
	2. Het risico bestaat dat een andere partij dan de gemeente een aanvraag bij JenV indient en daardoor onterecht geld ontvangt	<ul style="list-style-type: none"> * Controle aanvraagformulier * verificatie kvk gegevens gemeente * verificatie bankrekeningnummer gemeente 	Het restrisico wordt als laag ingeschat.
	3. Het risico bestaat dat de aanvraag en daarmee bevoorschotting aan de gemeente te hoog en/of niet juist is	<ul style="list-style-type: none"> * Beschikkingen opgesteld door deskundig loket, Subsidieportaal * Procedure en werkinstructie NOO en Subsidieportaal tav beoordeling aanvraag en narekenen aanvraag irt aanvraagperiode. * Monitoringsoverzichten NOO en Subsidieportaal en controle aan de voorkant of er al een beschikking is verstuurd. * Nauwe contacten met de gemeente * Interne controles 1e lijn en werkinstructies voor NOO * Extra controles juistheid en volledigheid. Controle op bijlage van de aanvragen (indien aanwezig) of op aanvraagformulier juiste aantal bedden en dagen zijn vermeld, waarin de bevindingen 2022 zijn verwerkt (preventieve maatregel) * Beschrijving toekenningsproces (AO/IB) en Interne controles NOO 	Het restrisico wordt als laag ingeschat.
	4. Het risico bestaat dat gemeenten onterecht de verkeerde norm in de voorschotaanvraag opneemt, 83 ipv 100. Dit risico vervalt in 2023.	<ul style="list-style-type: none"> * Beschikkingen opgesteld door deskundig loket, Subsidieportaal * Procedure en werkinstructie NOO en Subsidieportaal tav beoordeling aanvraag en narekenen aanvraag irt aanvraagperiode. * Monitoringsoverzichten NOO en Subsidieportaal en controle aan de voorkant of er al een beschikking is verstuurd. * Nauwe contacten met de gemeente * Extra check DFEZ * Beleidsmatige keuze geen aanpassing van de normbedragen gedurende het boekjaar 	Het restrisico wordt als laag ingeschat.
	5. Het risico bestaat dat er onrecht/onjuist wordt vastgesteld agv: - onjuiste/onvolledige aangeleverde informatie - onvoldoende deskundigheid bij JenV	<ul style="list-style-type: none"> * De vaststelling van de Rijksvergoeding geschiedt op basis van de reguliere gemeentelijke SiSa-verantwoording (inclusief verklaring accountant gemeente(, waarbij verrekening plaatsvindt van de eerder door JenV verstrekte voorschotten. * De vaststelling door JenV vindt plaats binnen één jaar na ontvangst van de gemeentelijke verantwoordingsinformatie door de minister van BZK. * De vaststelling geschiedt ambtshalve indien de SiSa-verantwoording niet binnen achttien maanden na het kalenderjaar waarop het betrekking heeft is ontvangen door de minister van BZK. * Vaststelling vindt plaats door deskundig loket, Subsidieportaal 	Het restrisico wordt als laag ingeschat.
6. Het risico bestaat dat gemeenten transitiekosten declareren, waar geen toestemming van JenV voor is gegeven	<ul style="list-style-type: none"> * Het voorleggen van een voornemen aan JenV om transitiekosten te mogen maken is in de bekostigingsregeling opgenomen, muv de kosten en verplichtingen voor 4 juni 2022 (vóór die datum was het moeten vragen van toestemming juridisch niet geregeld) * Mailbox tbv voorleggen vraag om transitiekosten te mogen maken * NOO: beoordeling voornemen * NOO: intern beleid voor beoordeling transitiekosten * NOO: schriftelijk akkoord (mail) NOO * NOO: monitoringslijst welke gemeenten een akkoord hebben voor welk bedrag * De gemeenten dienen te allen tijde een 'formele' aanvraag in te dienen tbv een voorschot, zodat de per mail gedane toezeggingen via een beschikking kunnen worden vastgelegd. * De basis voor het opnemen van een verplichting en het doen van een betaling aan een gemeente is de 	Er bestaat een risico dat er werkelijke transitiekosten worden gedeclareerd, waar er geen toestemming van JenV aanwezig is. Indien er geen voorschot is aangevraagd, dan is er ook geen beschikking. In de periode t/m 4 juni 2022 is het mogelijk geweest dat er telefonisch is of helemaal niet is afgestemd. Kosten voor 4 juni, kunnen zonder toestemming JenV gedeclareerd worden. Dit leidt niet tot een fout/onrechtmatigheid voor JenV of gemeenten.	

	M&O risico	Beheersmaatregelen	Restrisico
5 Verantwoordingsrisico's (voor JenV)	1. Onjuiste, onvolledige verantwoording door de gemeente over het totaal aan uitgaven en / of andere specifieke uitkeringen (niet zijnde de bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne (spuk A16))	<p>1. De algemene beheersmaatregelen worden grotendeels onder verantwoordelijkheid van de minister van BZK uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Onderhoud van de inrichting SiSa-systematiek. * Regelgeving m.b.t. accountantscontroles. * Opdracht aan het CBS om jaarverantwoordingen te beoordelen op tijdigheid en plausibiliteit. * Maatregelenbeleid m.b.t. gemeenten die zich niet tijdig verantwoorden <p>2. Voor de jaarstukken als geheel kan de accountant bevindingen hebben die materieel genoeg zijn om de aard van de accountantsverklaring niet goedkeurend te laten zijn. Dat hoeft niets te maken te hebben met de rechtmatigheid en getrouwheid van de verantwoording over de BooO (spuk) A16. PDOek heeft in aug 2023 bepaald dat de NOO bij de vaststelling alleen de verantwoordingsinformatie van de tabel bij A16 betreft, tenzij de fraudesectie van de controleverklaring aanleiding geeft ook over het ethisch handelen bij A16 in twijfel te trekken.</p>	Het restrisico wordt als laag ingeschat.
	2. De indicatoren in de bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne (spuk A16) worden niet uniform geïnterpreteerd door de gemeenten en / of er wordt niet uniform over verantwoord	<p>1. Periodiek Proefcontrole-overleg (ongeveer iedere 4 tot 8 weken). Bij de proefcontrole zijn naast de ministeries JenV, BZK en FIN betrokken de NBA, VNG, controllers van enkele gemeentes en een gemeentelijke accountant. Het doel van de proefcontrole is toetsen of de huidige indicatoren en de invulwijzer, horende bij de bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne, een juiste en uniforme interpretatie en toepassing van de (controle)voorschriften mogelijk maken.</p> <p>2. communicatie van de wijzigingen via IBI-nieuwsbrieven, de externe nieuwsbrieven van DG Oek, het VNG-forum, (Verzamel)brief aan de Tweede Kamer en via Rijksoverheid.nl (https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/opvang-vluchtelingen-uit-oekraïne/informatie-voor-overheden)</p> <p>3. Nov jaar T - Feb jaar T+1: laten uitvoeren van een proefaudit / interim controle bij 2 à 3 gemeenten. De proefaudits zouden inzicht moeten geven in de omvang van deze onzekerheden en mogelijk andere dilemma's in de verantwoording.</p> <p>4. Rekentool voor de berekening van de opvangplekken</p> <p>5. Controle van de externe accountant bij elke gemeente cf instructie en sisa invulwijzer</p> <p>6. Best practices: Het onderling delen van ervaringen, inzichten en tips van gemeenten zelf op het gebied van M&O via het Forum van de VNG. Ook kunnen gemeenten advies vragen via PostbusNOO@minjenv.nl.</p> <p>7. Analyse van de ingediende verantwoordingsinformatie door de NOO, eventueel individuele gemeenten benaderen om de (interpretatie van de) indicatoren te evalueren. De NOO controleert de SiSa-gegevens vóór gebruik ten behoeve van de vaststelling van de Rijksvergoeding per individuele gemeente op de aanwezigheid van 'evidente fouten' (bijvoorbeeld op onwaarschijnlijk hoge of lage bedragen), maar niet op eventuele fraude.</p> <p>8. Met ingang van 15 juli a.s. heeft DG Oek een Periodiek overleg afrekening BooO (PoaB) ingesteld. Het PoaB bevat leden van DG Oek, DFEZ en de NOO. Dit gremium heeft als doel om tav de afrekening (nieuwe) risico's, beheersmaatregelen en specifieke casussen te bespreken. De NOO is beheerder / secretaris van het Beleidskader afrekening BooO, en bepaalt met name de agenda op basis van casuïstiek. DG Oek stelt als voorzitter en beleidsverantwoordelijke voor het Beleidskader afrekening BooO en de risico-analyse SiSa eventuele wijzigingen vast, gehoord hebbende de inbreng van de NOO en DFEZ. DG Oek is ook de partij die bepaalt of beslissingen bevestigd dienen te worden door het MT DG Oek en/of de directeur FEZ, bijvoorbeeld omdat deze de rechtmatigheid raken.</p>	Het restrisico wordt als laag ingeschat.
	3. Opvangplekken worden zowel via het Bekostigingsbesluit voor veiligheidsregio's als via de Bekostigingsregeling voor gemeenten gedeclareerd, en daarmee dubbel bekostigd door het Rijk	<p>1. Accountantscontrole op de administratie van gerealiseerde plekken bij gemeenten</p> <p>2. Accountantscontrole op de administratie Veiligheidsregio's</p> <p>3. Beleidskader afrekening BooO voor gebruik door het accorderingsteam NOO bij het toetsen van vaststellingsaanvragen van VRs en gemeenten. Het Beleidskader wordt actueel gehouden via het POaB (zie beheersmaatregel 8 van het vorige risico)</p>	Het restrisico wordt als laag ingeschat.
	4. JenV kan niet steunen op de SiSa-methodiek welk gebaseerd is op de controleverklaring van de gemeentelijk accountant, vanwege tegenstrijdigheden in de verantwoording ten opzichte van 'eigen' informatie	<p>1. Betrokkenheid van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) en een gemeentelijk accountant bij het periodieke Proefcontrole-overleg.</p> <p>2. Analyse van de ingediende verantwoordingsinformatie door de NOO, eventueel individuele gemeenten benaderen om de (interpretatie van de) indicatoren te evalueren.</p> <p>3. Begin maart JenV aanwezig bij de update SiSa van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA). In 2022 specifiek aandacht voor ontheemden Oekraïne.</p> <p>4. Eventueel kan de Nota van verwachtingen accountantscontrole (https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2023/02/08/definitieve-versie-nota-verwachtingen-accountantscontrole-sisa-2022) worden gebruikt om ten aanzien van de BooO extra advies mee te geven aan de gemeentelijk accountants. Voor SiSa 2022 werd dat, gezien de eerste beheersmaatregel, niet noodzakelijk geacht.</p> <p>5. ADR review op de kwaliteit van de controle door de gemeentelijke accountants, in opdracht van BZK. Voor 2022 staan de Oekraïnerelaties op de voorlopige lijst (d.d. half aug 2023)</p>	Het restrisico wordt in 2022 als laag-midden ingeschat, omdat het een nieuwe regeling betreft waarvan de verantwoording echter wel met de NBA is voorbereid.